

THE WORLD BANK

Working for a World
Free of Poverty

प्रेस विज्ञप्ति

नेपालमा उर्जा विकासका लागि विश्व बैंकद्वारा थप सहयोग प्रदान

वाशिंगटन डि.सी., जुन १८, २००९- विश्व बैंकले आज नेपाल सरकारको 'उर्जा संकट व्यवस्थापन कार्ययोजना' कार्यान्वयन गर्न ८ करोड ९२ लाख अमेरिकी डलर बराबरको सहयोग स्वीकृत गरेको छ ।

यस क्षेत्रमा वर्षौंको अल्पलगानी र विद्युतको मागमा आएको तीव्र वृद्धिको परिणामस्वरूप नेपाल अहिले अपूर्व उर्जासंकट व्यहोरिरहेको छ । लामो समयदेखि विद्यमान यो समस्या गतवर्ष मुलुकका केही भागमा परेको खडेरी र कोशी बाढीले भारतबाट विद्युत आपूर्ति हुने प्रसारण लाइन भत्काएपछि भन् जटिल बन्यो ।

परिणामतः जनवरी २००९ सम्ममा राष्ट्रिय प्रसारण लाइनमा जोडिएका उपभोक्ताहरूलाई प्रतिदिन आठ घण्टामात्र विद्युत आपूर्ति हुनसक्यो । यसले अर्थतन्त्रका सबै पक्षमा गम्भीर नकारात्मक असरहरू पारेको छ र नेपालीहरूको जीवन कष्टसाध्य बनाएको छ । हालैको वर्षाले विद्युत आपूर्तिमा केही राहत महशुस भएको छ, तापनि नेपालको विद्युत उत्पादन प्रणालीमा भण्डारण क्षमताको अभावका कारण आउँदो सुख्खा मौसममा पनि विद्युतको गम्भीर अभाव निरन्तर रहने देखिन्छ ।

नेपाल सरकारले 'राष्ट्रिय उर्जा संकट' घोषणा गरेको छ । आउँदो हिउँदमा विगतकै मात्राको संकट दोहोरिन नदिन द्रुत लगानीको पहिचान र त्यसको कार्यान्वयन गर्नु सरकारको तत्कालको प्रथमिकता रहेको छ । साथमा यस क्षेत्रमा मध्यमदेखि दीर्घकालीन योजनाहरूको समानान्तर ढंगले विकास गर्नु पर्नेछ । नेपालमा सफल देखिएको लघु-जलविद्युत ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रमको निरन्तर विस्तारलाई पनि सरकारले सुनिश्चित गर्न चाहेको छ ।

"विद्युतमा पहुँच बढाउने चुनौती मानव र आर्थिक विकासका दिशामा नेपालले सामना गरेका चुनौतीहरूमध्ये प्रमुख एक हो" विश्व बैंक नेपालकी निर्देशक सुजन गोल्डमार्क भन्नुहुन्छ । "नेपालमा निरन्तरको उर्जा अभाव आगामी निकै वर्षसम्म जनजीवनको कष्टकर पक्ष हुने प्रष्टै छ । नेपाललाई अल्पकालमा आर्थिक असरहरू र मानवीय कठिनाई कम गर्न र साथमा मध्यम र दीर्घकालीन विकास आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्न मद्दत पुर्याउन बैंकले आफ्नो सहयोगलाई बढाउँदै लगेको छ । लघु जलविद्युत कार्यक्रमको विस्तारबाट अनुमानित थप ३६ हजार ग्रामीण घरधुरीले लाभ पाउने अपेक्षा पनि गरिएको छ ।"

मे २२ २००३ मा स्वीकृत भएको **नेपाल उर्जा विकास आयोजना** अन्तर्गत थप गरिने सहयोगमा नेपालको सबभन्दा ठूलो जलविद्युत प्लान्ट कालीगण्डकी 'ए'को मर्मत सम्भार तथा दुहवी र हेटौडाका विद्यमान दुई तापीय भट्टीहरू (थर्मल प्लान्ट) को पुनःसञ्चालनका लागि हुने लगानी समावेश छ । यसले भरतपुर-बर्दघाट प्रसारण लाइन निर्माण, काठमाडौं उपत्यकाको पुरानो र अतिभारित भएको वितरण प्रणालीको सुदृढीकरण र केन्द्रीय प्रसारणमा नजोडिएका लघु-जलविद्युत ग्रामीण विद्युतीकरण विस्तार गर्ने सरकारको कार्यक्रममा पनि लगानी गर्नेछ ।

यी लगानीहरूले काली गण्डकी 'ए'को विद्युत उत्पादन अवधी बढाएर र विद्यमान तापीय भट्टीहरूबाट अनुमानित थप २२ मेगावाट विजुली उपलब्ध गराएर नेपालको विद्युत प्रणालीलाई सबल पार्ने अपेक्षा गरिएको छ । विद्यमान र भविष्यका आयोजनाबाटसमेत आपूर्ति हुने विद्युत प्रवाहका लागि ५ सय मेगावाटसम्मको क्षमतालाइ धान्नेगरी प्रसारण लाइन थप हुंदा काठमाडौं उपत्याकाको वितरण प्रणालीको विश्वसनीयतामा पनि सुधार हुने छ । लघु जलविद्युतहरूबाट सवा ४ मेगावाट थप उत्पादन हुने अपेक्षा पनि गरिएको छ ।

नेपालको केन्द्रीय प्रसारणमा जोडिएको उत्पादन क्षमता केवल ६८३ मेगावाट रहेको छ र वास्तविक उपलब्ध क्षमता जुनैपनि समय सामान्यतः त्यो भन्दा उल्लेख्य कम हुन्छ । 'लोड शेडिङ' जलशक्ति-निर्भर नेपालको विद्युत प्रणालीको लामो समयदेखिको विशेषता भएको छ । लम्बिएको द्वन्द, कमजोर संघसंस्था र लगानी अभावले विद्युत उत्पादन क्षमता थपगर्न बाधा पुगेको छ । सुख्खा मौसममा (अक्टोबर-मे) जब नदीमा जलप्रवाह कम हुन्छ, विद्युत आपूर्ति अत्यन्त खराब हुन्छ ।

“केन्द्रिय प्रसारणमार्फत् विद्युत आपूर्ति बढाउने व्यवस्थित प्रयासहरूको अभावमा नेपालले विद्युतको माग पूरा गर्न महंगा, अक्सर प्रदुषणयुक्त, वैकल्पिक उपायहरूमा निर्भरताको बोझ निरन्तर खप्नु पर्नेछ, विश्व बैंकका वरिष्ठ उर्जा विशेषज्ञ माइकल हेनी भन्नुहुन्छ । “जलविद्युत विकासको नेपालमा प्रबल सम्भावना रहेपनि यसको मूल्य उच्च रहेको तर्क पनि अधिसारिन्छ । तर विद्युतको अभावबाट अर्थतन्त्रले व्यहोर्ने मूल्य अथवा विकल्पहरूमा भर पर्नुपर्दाको मूल्य त्यो भन्दा धेरै ठूलो हुन्छ ।”

यो थप आर्थिक सहयोग ऋण र अनुदान मिश्रित हुनेछ र विश्व बैंकको छुटपूर्ण लगानी गर्ने निकाय अन्तर्राष्ट्रिय विकास संस्था (आइडिए) मार्फत् उपलब्ध हुनेछ ।

बैंकले नेपालमा गरेका कार्यहरूबारे थप जानकारीका लागि कृपया हेर्नुहोस
<http://www.worldbank.org.np>

परियोजना सम्बन्धी जानकारीका लागि कृपया हेर्नुहोस
<http://www.worldbank.org.np/external/projects/main?pagePK=64283627&piPK=73230&theSitePK=223555&menuPK=286969&Projectid=P116190>